

R O M Â N I A
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”

Ioana-Raluca RUSU

REZUMAT
TEZĂ DE DOCTORAT
DOMENIUL DREPT

Conducător de doctorat
Prof. univ. dr.

Elena-Ana IANCU

BUCUREȘTI, 2020

R O M Â N I A
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”

Neclasificat

Exemplar nr

Nr. din __/__/2020

Ioana-Raluca RUSU

REZUMAT

TEZĂ DE DOCTORAT

**TEMA: INVESTIGAREA ACTELOR DE
TERORISM SĂVÂRȘITE DE LUPTĂTORII
STRĂINI**

Teza elaborată în vederea obținerii
titlului de DOCTOR în „*Drept*”

Conducător de doctorat
Prof. univ. dr.

Elena-Ana IANCU

BUCUREȘTI, 2020

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT
(Succint, capitole și subcapitole)

ABREVIERI UTILIZATE ÎN TEXT

INTRODUCERE ÎN INVESTIGAȚIA ȘTIINȚIFICĂ

STADIUL ACTUAL AL CUNOAȘTERII

CAPITOLUL 1.

ASPECTE GENERALE REFERITOARE LA FENOMENUL TERORIST

- 1.1. Paradigmele care guvernează fenomenul terorist
- 1.2. Paradigma „luptătorilor străini”
- 1.3. Caracteristicile fenomenului terorist
- 1.4. Evoluția conceptului privind fenomenul „luptătorilor străini” până în anul 2020
- 1.5. Zona geografică de unde provin „luptătorii străini”
- 1.6. Statistici referitoare la numărul și proveniența „luptătorilor străini” din Irak și Siria
- 1.7. Cauze și factori specifici care favorizează fenomenul „luptătorilor străini”
- 1.8. Caracteristicile comportamentului criminal al „luptătorilor străini”
- 1.9. Reabilitarea și reintegrarea „luptătorilor străini” în societate
- 1.10. Concluzii

CAPITOLUL 2.

**PREVEDERI LEGISLATIVE REFERITOARE LA INCRIMINAREA
ACTELOR DE TERORISM**

- 2.1. Prevederi legislative la nivel internațional privind incriminarea actelor de terorism
- 2.2. Reglementări privind prevenirea și combaterea fenomenului „luptătorilor străini” în legislația unor regiuni și state
- 2.3. Reglementări privind prevenirea și combaterea fenomenului „luptătorilor străini” la nivel național
- 2.4. Aspecte de drept comparat privind legislația prin care se reglementează prevenirea, combaterea și incriminarea actelor de terorism
- 2.5. Concluzii

CAPITOLUL 3.

PREVEDRI LEGISLATIVE PRIVIND INVESTIGAREA ACTIVITĂȚII ILEGALE DESFĂȘURATE DE „LUPTĂTORII STRĂINI”

- 3.1. Organele judiciare din România
- 3.2. Competența structurilor specializate în investigarea actelor de terorism
- 3.3. Aspecte generale privind conținutul constitutiv al infracțiunii de terorism
- 3.4. Analiza conținutului constitutiv al unor infracțiuni de terorism susceptibile de a fi comise de „luptători străini”
- 3.5. Investigarea penală a actelor de terorism comise de către „luptătorii străini”
- 3.6. Aspecte de drept comparat privind unele reglementări procesuale, privind competența instanțelor judecătorești, în cazul infracțiunilor de terorism comise de „luptătorii străini”
- 3.7. Concluzii

CAPITOLUL 4.

PREVENIREA ȘI COMBATERICA ACTELOR DE TERORISM COMISE DE CĂTRE „LUPTĂTORII STRĂINI”.

- 4.1. Analiza de risc ca instrument de prevenție folosit pentru identificarea persoanelor care acționează ca „luptătorii străini”
- 4.2. Instituții implicate în prevenirea și combaterea terorismului comis de „luptătorii străini”
- 4.3. Sisteme și baze de date folosite pentru identificarea persoanelor la trecerea frontierei
- 4.4. Sisteme și baze de date criminalistice folosite în România pentru identificarea persoanelor
- 4.5. Rezultate obținute prin folosirea sistemelor de identificare a persoanelor
- 4.6. Concluzii

CAPITOLUL 5.

STUDII APLICATE ÎN CAZUL ACTELOR DE TERORISM COMISE DE „LUPTĂTORII STRĂINI”.

- 5.1. Studiul de caz componentă pentru anticiparea profilului comportamental al „luptătorului străin”
- 5.2. Terorismul cibernetic, noua componentă a profilului „luptătorului străin”
- 5.3. Analiza SWOT
- 5.4. Concluzii

CONTRIBUȚIILE ȘTIINȚIFICE ȘI ELEMENTELE INOVATOARE ALE TEZEI.

CONCLUZII FINALE ȘI PROPUNERI.

ANEXE.

Anexa 1 – „Luptători străini“ și incidente teroriste

Anexa 2 – „Luptători străini” din Siria și Irak

Anexa 3 – Caracteristici generale pentru analiza profilului comportamental al teroristului de tip „luptător străin”

Anexa 4 - MATRICEA SWOT – Fenomenul „luptătorilor străini”

LISTA FIGURILOR, TABELELOR ȘI GRAFICELOR

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.

LISTĂ DE ABREVIERI FOLOSITĂ ÎN CADRUL TEZEI DE DOCTORAT

API	Date despre pasageri (Advance Passenger Information)
ABC	Sistem de control automat la frontieră (Automated Border Control System)
BMS	Sistem de potrivire biometric (Biometric Matching System)
CCJE	Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni
CCPB	Centrul de Cercetare și Prevenire a Bioterorismului
DIICOT	Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
DHS	Departamentul pentru Securitate Internă al Statelor Unite
EASO	Biroul European de Sprijin pentru Azil (European Asylum Support Office)
ECTC	Centrul European de Combatere a Terorismului (European Counter Terrorism Centre)
EUBAM	Misiunea Uniunii Europene de Asistență la Frontieră (European Union Border Assistance Mission)
EURODAC	Este baza de date a Uniunii Europene care stochează amprente digitale pentru identificarea solicitanților de azil (European Dactyloscopy)
EUROJUST	Unitatea de Cooperare Judiciară a Uniunii Europene (The European Union's Judicial Cooperation Unit)
EUROPOL	Oficiul European de Poliție (European Police Office)
EES	Sistem de intrare/ieșire (Entry/Exit System)
FBI	Biroul Federal de Investigații (Federal Bureau of Investigation)
FATF - GAFI	Financial Action Task Force – Grupul de Acțiune Financiară
FRONTEX	Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (European Border and Coast Guard Agency)
IBIS	Sisteme de identificare automată a armelor de foc (Integrated Ballistics Identification System)
ICCT	Centrul Internațional pentru Combaterea Terorismului de la Haga (International Center for Combating Terrorism – the Hague)
INTERPOL	Organizația Internațională de Poliție Criminală (International Criminal Police Organization)
IOM	Organizația Internațională pentru Migrație (International Organization for Migration)
ISIS/ISIL/Daesh	Statul Islamic din Irak și Siria (Islamic State of Iraq and Syria)
IT / ICT	Tehnologia informației / Tehnologia informației și a comunicațiilor (Information Technology / Information and Communication Technology).
ISCT	Institutul de Studii și Cercetări ale Terorismului

MRTDs	Documente de călătorie ale căror date pot fi citite de aparate (Machine Readable Travel Documents)
eMRTDs	Documente de călătorie electronice (electronic Machine Readable Travel Documents)
ONG	Organizație Neguvernamentală
ONU	Organizația Națiunilor Unite
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PNR	Registrul cu numele pasagerilor (Passenger Name Record)
RTP	Programul pentru înregistrarea cetățenilor din statele terțe
SECI	Inițiativa de Cooperare în Sud-Estul Europei (Southeast European Cooperative Initiative)
SELEC	Centrul sud-est european de aplicare a legii
SIS	Sistemul de Informații Schengen (Schengen Information System)
SINV	Sistemul Național de Informații privind Vizele
SIS II	Sistemului de Informații Schengen de a doua generație (the second generation Schengen Information System)
SUA	Statele Unite ale Americii
SWOT	Cuvântul SWOT este un acronim format din prima litera a cuvintelor englezești Strengths (puncte tari), Weaknesses (puncte slabe), Opportunities (oportunități) și Threats (amenințări).
TGSN	The Global Strategy Network
TSG	The Soufan Group – organizație nonprofit
TSC	The Soufan Center – forum pentru cercetare, analiză și dialog strategic privind securitatea umană și amenințările emergente.
UE	Uniunea Europeană
UNIP	Unitatea Națională de Informații privind Pasagerii
UNODC	Biroul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (United Nations Office on Drugs and Crime)
UNMIK	Misiunea ONU în Kosovo (United Nations Mission in Kosovo)
VIS	Sistemul de informații privind vizele (Visa Information System)
WCO	Organizația Mondială a Vămirilor (World Customs Organization)

INTRODUCERE ÎN INVESTIGAȚIA ȘTIINȚIFICĂ

Astăzi, prin încercarea stabilirii și impunerii unei noi ordini generate de haos, fenomenul terorist în ansamblul său și mai ales fenomenul „luptătorilor străini” are implicații profunde în viața politică, socială și culturală a omenirii. Condițiile care conduc la acest flagel, au ca bază de pornire și sunt stimulate, în general, de realitățile unei economii precare, o cultură care este subjucată de religie în favoarea unor indivizi care se impun și devin lideri prin folosirea forței. De cele mai multe ori, democrația care consideră primordial dreptul popoarelor de a se autoguverna singure se adaptează mai greu contextului unor caracteristici regionale care generează haos, iar până la restabilirea ordinii firești, prin transgresarea normelor juridice internaționale, societatea se va afla sub influența unor factori destabilizatori care creează dezordine.

Începând cu anul 2015, după studierea lucrărilor rezultate ca urmare a studiilor efectuate și a tratatelor din domeniul prevenirii și combaterii terorismului, am sesizat că fenomenul „luptătorilor străini” este foarte puțin prezentat și explicat în opera de specialitate, iar în analizele efectuate de către diferite instituții ori organizații guvernamentale sau non-guvernamentale nu am identificat o cuantificare, fundamentată științific, a factorilor care stau la baza apariției sau a elementelor care pot ajuta la identificarea timpurie a declanșării acestui fenomen deosebit de nociv pentru societate.

Prin urmare, motivația alegerii acestei teme pentru cercetarea efectuată în cadrul lucrării de doctorat, o constituie stabilirea unor criterii pentru contracararea fenomenului „luptătorilor străini”, pentru armonizarea și eficientizarea metodelor de prevenție folosite în combaterea fenomenului terorist, în ansamblul său și a fenomenului „luptătorilor străini” în special.

Pentru analizarea legăturilor dintre comportamentul agresiv al „luptătorilor străini” și elemente ale profilului individual al prozelitului generat

de sistemele religioase sau politice totalitare am identificat următoarele ipoteze principale:

1. Dacă educația primită în familie și cea oferită de societate se focalizează strict pe acceptarea fără discernământ a dogmelor religioase, rezultă disfuncții afective la nivel cognitiv a persoanelor respective ?

2. Dacă în comunitatea din care provin „luptătorii străini” încălcarea legislației are ca efect principal sancționarea vinovaților, atunci membrii comunității respective vor respecta legea sau vor adopta o atitudine de frondă considerând sancțiunea nemeritată ?

3. Dacă cunoaștem legislația specifică în materia terorismului și a instituțiilor competente să documenteze și să investigheze actele de terorism, contribuim la constituirea unui climat de siguranță în rândul cetățenilor ?

4. Dacă cunoaștem profilul comportamental al „luptătorului străin” putem contribui la prevenirea comiterii actelor de terorism și combaterea acestora ?

Prin urmare, obiectivul principal al cercetării efectuate îl reprezintă, *crearea unui fundament științific pentru elaborarea unor proceduri adecvate, care să constituie baza promovării celor mai bune practici pentru prevenirea, combaterea și investigarea actelor de terorism, în general și a fenomenului „luptătorilor străini”, în special, prin care să se instaureze un climat de securitate pentru umanitate.*

Obiectivul principal va fi susținut de următoarele obiective specifice:

1. Identificarea și analizarea infracțiunilor care pot fi comise de „luptătorii străini” și evidențierea acestora în cadrul infracțiunilor de terorism;

2. Valorificarea rezultatelor obținute reprezentată de succesiunea temporală a creativității umane, ca trăsătură intrinsecă, în adoptarea normelor de incriminare a actelor de terorism prin utilizarea sistemelor și a bazelor de date folosite pentru identificarea persoanelor;

3. Prezentarea indicatorului și componentei care stau la baza elaborării analizei de risc în contextul combaterii vulnerabilităților și riscurilor identificate pentru îmbunătățirea managementului integrat al frontierelor;

4. Prezentarea sistemelor și bazelor de date folosite pentru identificarea persoanelor;

5. Propunerea unor indicatori care ar putea sta la baza anticipării profilului comportamental în cazul „luptătorilor străini” și la baza identificării acestor persoane.

Pentru atingerea obiectivelor stabilite și obținerea unor rezultate pozitive, în cadrul cercetării am folosit metode prin care fenomenul „luptătorilor străini” a fost evidențiat în același timp cu elementele și etapele care conduc la prevenirea și combaterea fenomenului, precum:

Analiza discursului, în care am ținut cont de faptul că, discursul reprezintă laitmotivul elementului esențial al interacțiunii umane ca formă apriorică a gnoseologiei și am continuat cu *studiul individual* și *studiul de caz*, ca instrumente ale laturii teoretice prin care am urmărit să evidențiem modul de gândire și posibilul comportament al unei persoane fizice. Totodată, prin *analiza de conținut a documentelor* și metoda *comparativă* am urmărit să arătăm valoarea documentelor de politici publice. *Observația*, ca metodă, am utilizat-o pentru a evidenția normele juridice care pot fi aplicate fără a crea ingerințe în domeniul libertăților fundamentale ale omului. Metoda *logică* și metoda *fenomenologică* le-am folosit pentru explicarea asocierilor complexe care se formează între factorii care constituie premisele apariției fenomenului „luptătorilor străini” în vederea construirii unei matrici utilizatela anticiparea comportamentului „luptătorului străin”. Nu în ultimul rând, metoda *istorică* și metoda *statistică*, componente ale laturii empirice în cadrul cercetării ca urmare a subiectivismului uman prin care sunt analizate și prelucrate datele, dar și componente ale laturii teoretice prin folosirea formulelor statistice și a științei, în general, pentru identificarea persoanei cu ajutorul biometriei, ne-au ajutat să

analizăm condițiile în care apare fenomenul terorist și modul în care acesta se poate manifesta în societate.

Adoptarea unor politici care să corespundă cerințelor privind prevenirea și combaterea terorismului și implementarea aplicării procedurilor izvorâte din cele mai bune practici folosite pentru identificarea persoanelor va conduce implicit la atingerea climatului de securitate urmărit în spațiul european.

Pentru realizarea acestui scop, ținând cont de modul în care complexitatea fenomenului „luptătorilor străini” poate influența modificările legislative în domeniul dreptului penal și procesual penal, am avut în vedere evaluarea permanentă a reglementărilor europene și analizarea oportunităților rezultate, prin identificarea aspectelor de drept comparat, pentru stabilirea unor juste raporturi între legislația primară și secundară.

Considerăm că, diseminarea informațiilor care sunt integrate în cadrul acestei cercetări contribuie la o înțelegere superioară a fenomenului „luptătorilor străini.

STADIUL ACTUAL AL CUNOAȘTERII

Pentru a arăta stadiul actual al cunoașterii am apreciat că este necesar să începem cu relevarea înțelesului noțiunilor de „luptător străin”, și „luptător terorist străin” prezentând totodată importanța paradigmelor în procesul de înțelegere a fenomenului studiat. Ca urmare, am evidențiat că noțiunile de „luptători străini” sau „luptători teroriști străini” nu sunt noi, și practic reprezintă acele persoane care domiciliază într-un stat și călătoresc în alt stat pentru a participa la conflictele armate înregimentați în grupări teroriste, activitatea lor fiind considerată una dintre plăgile sociale ale secolului al XXI^{lea}.

Deoarece, definiția oferită de rezoluția ONU,¹ care folosește termenul de „luptători teroriști străini”, poate fi interpretată în sens restrâns, doar pentru persoanele care călătoresc în Siria și Irak, în cadrul cercetării efectuate, am folosit, în lucrare, termenul de „luptători străini” arătând înțelesul mai larg al acestuia. În acest sens, pe de o parte evidențiem că în studiu facem referire și la alte situații când „luptătorii străini” au participat la conflicte armate în alte zone ale lumii,² cât și datorită faptului că persoanele respective sunt implicate în activități ilegale³ fără a călătorii efectiv în scop terorist.

Practic, termenul de „luptători străini” este folosit din ce în ce mai mult de instituții ori organizații, oficiali ai Uniunii Europene și mulți alți specialiști în operele lor sau cercetările efectuate atunci când studiază fenomenul terorist.

Dacă metodele folosite pentru atingerea obiectivelor stabilite au făcut posibilă înțelegerea noțiunilor de drept penal și procesual penal prin investigarea realității sociale și prin evaluarea rezultatelor obținute în cercetarea fenomenului „luptătorilor străini”, paradigmele utilizate constituie baza prin care-a evidențiat modul în care am abordat activitatea de cercetare desfășurată și am punctat modalitățile privind prevenirea, combaterea și investigarea trăsăturilor globale și specifice fenomenului „luptătorilor străini”.

În vederea prezentării actorilor⁴ care sunt implicați în procesul de cunoaștere a fenomenului investigat am alocat o parte din această secțiune reliefării modului în care acești actori diseminează date și informații cu privire la fenomenul „luptătorilor străini”, date și informații care ajută la o mai bună înțelegere a fenomenului terorist și a măsurilor dispuse de autorități pentru combaterea activității teroriste.

¹ Rezoluția nr. 2178 din 24 septembrie 2014 (S/RES/2178-2014) adoptată de Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite, p. 2; Textul rezoluției a fost publicat și în MONITORUL OFICIAL nr. 301 din 4 mai 2015.

² Ex. Conflictul din fosta Iugoslavie, Afganistan etc.

³ Instruire, racolare, călăuzire, finanțare etc.

⁴ Instituții și organizații internaționale, organizații guvernamentale, alte entități publice ori private.

Interferența care apare în cadrul societății între necesitatea asigurării securității naționale și protecția vieții private, poate duce la apariția unor situații în care, respectarea drepturilor omului și necesitatea de a asigura securitatea națională⁵, fără a oferi informații detaliate comunității, reprezintă marea provocare atât pentru funcționarii din instituțiile și organizațiile internaționale, cât și pentru autoritățile naționale ale statelor.

În încheierea secțiunii am evidențiat câteva probleme care rămân în atenție ținând seama de specificul fenomenului „luptătorilor străini”, care ar trebui să ofere răspunsuri, cel puțin la următoarele întrebări:

- a) Care ar fi definiția unanim acceptată a terorismului?
- b) Se poate accepta noțiunea de stat terorist?⁶ Personal, noi nu vom accepta această noțiune.
- c) Pot fi luate măsuri radicale împotriva „luptătorilor străini” cu respectarea drepturilor și libertăților umane?
- d) Cât reprezintă procentul în identificarea persoanelor prin folosirea sistemelor electronice și care este procentul intruziunii în viața privată în urma utilizării acestor sisteme de identificare?

⁵ Vezi nota de subsol nr. 72 din Teză, p. 44.

⁶ Noțiunea de stat terorist nu este acceptată la nivelul Uniunii Europene - Ghidul privind Abordarea Comuna în Lupta Împotriva Terorismului (are la baza Ghidul privind Abordarea Comună în Reprimarea Terorismului Internațional, normă emisă în 1986 și revizuită), p. 2 - <http://www.onpcsb.ro/pdf/Ghidul%20privind%20abordarea%20comuna%20in%20lupta%20impotriva%20terorism.pdf> – site accesat la data de 16 noiembrie 2016.

PREZENTARE SINTETICĂ A CAPITOLELOR TEZEI DE DOCTORAT

Structural, teza cuprinde 5 capitole împărțite la rândul lor în 32 de subcapitole, 62 de secțiuni și 69 de subsecțiuni.

CAPITOLUL 1

ASPECTE GENERALE REFERITOARE LA FENOMENUL TERORIST

În primul capitol, care cuprinde 10 subcapitole⁷, 17 secțiuni și 7 subsecțiuni, prezentăm într-o conjunctură generală caracteristicile fenomenului terorist.

În primul subcapitol am evidențiat unele dintre paradigmele care guvernează fenomenul terorist. Întrucât considerăm că există o mare deosebire între frustrare, care reprezintă lezarea eului personal care ia naștere, în urma neînțelegerii realităților cotidiene, ca reacțiune la activitatea societății, fiind considerată ca o degradare a moravurilor și criză care apare pe fondul degradării elementelor globale ale societății⁸ și modifică starea psihică a persoanei, am analizat paradigma crizei și paradigma frustrării, fiecare, în mod independent.

Astfel, criza poate fi considerată cauză, iar frustrarea este efectul crizei.

Celelalte paradigme analizate și care fac obiectul guvernării fenomenului terorist sunt: *paradigma lupului singuratic sau paradigma instrumentală*, în care evidențiem latura illogică a caracterului unei persoane măcinată de paradoxul înțelegerii realităților lumii contemporane, *paradigma culturală*, prin care încercăm să explicăm apariția terorii pe fondul degradării conceptului de cultură în cazul trecerii subite de la o formă de organizare politică la alta, *paradigma ideologică*, care se bazează pe carisma liderului și individualizarea, de către acesta, în special a normelor morale aflate într-o strânsă legătură cu normele religioase, *paradigma socială*, în care haosul este generat de regresul

⁷ Concluziile capitolelor sunt considerate subcapitole.

⁸ Criza poate fi socială, economică, politică etc.

democrației în urma schimbărilor sociale și *paradigma geopolitică*, care prezintă dependența dintre factorii interni societății care acceptă autoritatea organizației teroriste și elementele geopolitice regionale și mondiale prin care se influențează educația populației.

În subcapitolul al doilea punem accent deosebit pe paradigma „luptătorilor străini” prin care evidențiem, în contextul vacilant al psihicului „luptătorului străin”, relația dintre factorii de ordin obiectiv și subiectiv care influențează impulsul primar și stă la baza acțiunilor retrograde, prin care se dorește instaurarea haosului în societate.

În următoarele subcapitole, secțiuni și subsecțiuni sunt prezentate conceptelor fundamentale, definițiile și motivațiile care conduc la săvârșirea unor acte de teroare și clasificarea organizării structurilor teroriste.

În secțiunea și subsecțiunile destinate analizării motivațiilor terorismului, am prezentat și detaliat trei dintre motivațiile considerate de noi esențiale pentru înțelegerea fenomenului terorist, și anume:

1. Motivația politică, unde obiectivul principal se identifică cu lupta de emancipare;

2. Motivația religioasă, poate cea mai complexă și greu de explicat, a cărei obiectiv este unirea comunității prin acceptarea fără discernământ a dogmelor religioase predicate de un lider religios, lider religios care are o putere persuasivă deosebită;

3. Motivația de tip anarhist, a cărei caracteristică principală este să se opună oricărei puteri politice instaurate în mod democratic sau nu, obiectivul principal fiind subminarea puterii de stat.

În continuare am prezentat, cu ajutorul statisticii, originea și diacronia fenomenologică, cadrul geopolitic, social și cauzele genezei fenomenului „luptătorilor străini” din Siria și Irak”, dar și zonele geografice de unde provin „luptătorii străini” cu scoaterea în evidență a unor regiuni din nordul Africii,

Orientului mijlociu și Europa, fiind evidențiate caracteristici comportamentale și cauzele care favorizează fenomenul „luptătorilor străini”.

Subcapitolul nouă este destinat evidențierii elementelor privind reabilitarea și reintegrarea în societate a „luptătorilor străini”, procese deosebit de complexe și dificil de aplicat, datorită reticenței față de măsurile impuse de autorități, reticență care se manifestă atât din partea comunității unde urmează să fie integrați cât și din partea „luptătorilor străini”.

Concluzia poate fi rezumată și exprimată prin acceptarea schimbării ideologice a „luptătorilor străini” care nu trebuie sensibilizată și influențată doar de efemeritatea decizională a liderilor religioși, ea trebuie privită ca o condiție apriorică și tolerată ca alteritate a conștiinței.

CAPITOLUL 2

PREVEDERI LEGISLATIVE REFERITOARE LA INCRIMINAREA ACTELOR DE TERRORISM

Capitolul al doilea, cuprinde 5 subcapitole, 8 secțiuni și 32 subsecțiuni, în care sunt prezentate aspecte comparative din normele legislative penale și procesual penale din unele state membre ale Uniunii Europene și câteva state terțe, referitoare la fenomenul terorist, în general și fenomenul „luptătorilor străini” în special.

Corpusul folosit pentru realizarea și evidențierea prin comparație a metodelor și normelor juridice și judiciare folosite în cadrul dreptului penal și procesual penal din state membre ale Uniunii Europene și state terțe este completat prin folosirea empirismului logic.

Prin analiza fundamentelor juridice folosite în dreptul penal și procesual penal din diverse state, putem decela compatibilitățile și simetriile jurisprudențiale ale diverselor sisteme de drept uzitate la nivelul statelor și instituțiilor constituente Uniunii Europene, pentru promovarea acelor norme

penale prin care să se elimine înțelegerea și aplicarea diferită a culpei „luptătorilor străini”.

În acest capitol sunt prezentate într-un mod concis ipostaze cu referire la aspecte din dreptul comparat internațional și european prin care sunt încriminate actele de terorism, făcându-se o scurtă analiză comparativă în ceea ce privește incriminarea actelor de terorism la nivel european.

Putem remarca că, Directiva (UE) din 2017,⁹ față de vechile norme europene prin care se incrimina terorismul, aduce noi completări în ceea ce privește infracțiunile teroriste¹⁰ introducând totodată noțiuni despre răspunderea persoanelor juridice,¹¹ unele competențe în materie penală și urmărire penală,¹² dar și anumite concepte privind drepturile persoanelor care sunt victime ale actelor de terorism care se găsesc într-o strânsă dependență cu respectarea libertăților fundamentale ale omului.¹³

Ca rezultat al analizei prevederilor legislative privind incriminarea actelor de terorism din statele membre ale Uniunii Europene precum și din state terțe, putem menționa că, atât sistemul juridic care are ca izvor dreptul roman în care doctrina are un rol important, cât și sistemul juridic de tip anglo-saxon care are ca fundament norma juridică izvorâtă din precedentul judiciar au prevederi comune în ceea ce privește îndeplinirea unor cerințe¹⁴ pentru ca activitățile ilegale desfășurate să fie catalogate drept acte de terorism, autoritatea care efectuează urmărirea penală, competențele instanțelor de judecată, aplicarea graduală a pedepselor cu închisoarea, conform gradului de implicare a persoanelor în activitățile teroriste etc.

⁹ Directiva (UE) 2017/541 a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2017 privind combaterea terorismului și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/475/JAI a Consiliului și de modificare a Deciziei 2005/671/JAI a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial nr. 88, 31.3.2017.

¹⁰ De la art. 3 la art. 14, Directiva UE nr. 541 din 2017.

¹¹ Art. 17 și art. 18, Directiva UE nr. 541 din 2017.

¹² Art. 19 și art. 20, Directiva UE nr. 541 din 2017.

¹³ Art. 23, Directiva UE nr. 541 din 2017.

¹⁴ Intimidarea populației, constrângerea unei instituții sau organizații publice naționale ori internaționale de a face, a nu face sau să se abțină de la îndeplinirea unor obligații etc.

Totuși, nu putem trece cu vederea și o diferență majoră care rezultă, în cazul actului normativ prin care se incriminează terorismul. Astfel, în unele state terorismul și implicit activitatea desfășurată de „luptătorii străini” este prevăzută și sancționată cu ajutorul legilor speciale, în timp ce în alte state această activitate ilegală este incriminată prin prevederi ale Codului penal.

Astfel, în toate sistemele de drept studiate, activitatea pe care noi o considerăm ca o plus valoare semnificativă în cadrul cercetării efectuate pentru stabilirea profilului comportamental al „luptătorilor străini”, am întâlnit principii precum *Nulla poena sine lege scripta*, *Nulla poena sine lege certa* și *Nulla poena sine lege stricta*, prin care normele penale se aplică similar.

Cu toate acestea, pentru ca sistemul juridic, prin care se urmărește prevenirea, combaterea și incriminarea actelor săvârșite de „luptătorii străini” să fie pus în aplicare prin sistemul judiciar, iar acesta din urmă să poată funcționa fără rezerve și ambiguități, trebuie aplicat și principiul *Abusus non tollit usum*.

Folosind argumente inductiv a posteriori, se expune, având ca punct de referință prioritar acquis-ului adoptat la nivelul Uniunii Europene, confruntarea la nivelul societății dintre asigurarea securității naționale și garanția apărării vieții private a individului.

În fondul celui de-al treilea subcapitol sunt evidențiate caracteristicile generale de a căror îndeplinire depinde acceptarea, în țara noastră, ca infracțiuni de terorism a faptelor comise, dar și referiri cu caracter general cu privire la conținutul infracțiunilor, care au geneza faptele de terorism, și a factorilor extrinseci acestuia.

Concluzia acestui capitol poate fi formulată succint ca o provocare pentru factorii de decizie din forurile instituțiilor legislative europene pentru îmbunătățirea legislației în materia prevenirii, combaterii și incriminarea actelor de terorism.

CAPITOLUL 3

PREVEDRI LEGISLATIVE PRIVIND INVESTIGAREA ACTIVITĂȚII ILEGALE DESFĂȘURATE DE LUPTĂTORII STRĂINI

Capitolul al treilea, cuprinde 7 subcapitole, 16 secțiuni și 8 subsecțiuni, unde sunt prezentate aspecte privind modul în care sunt sesizate autoritățile naționale, competența organelor judiciare și a structurilor specializate în investigarea activităților teroriste comise de „luptătorii străini”.

La început, capitolul este orientat către prezentarea competențelor organelor judiciare în investigarea actelor de terorism, insistându-se pe prezentarea succintă a legislației penale care reglementează situația în materie, din România comparativ cu situația din Franța și Ungaria.

Am descris competența structurilor specializate în investigarea actelor de terorism, competență care are la bază norme fundamentale a căror încălcare conduce implicit la nulitatea actelor procedurale întocmite pe timpul cercetării penale. Se evidențiază, încă o dată, importanța respectării normelor fundamentale în ceea ce privește viața privată a persoanelor.

Fondul subcapitolelor al treilea și al patrulea este destinat analizei conținutului constitutiv al unor infracțiuni de terorism susceptibile de a fi comise de „luptători străini” și are în vedere explicarea obiectului juridic și material al infracțiunii, a subiectului activ și subiectului pasiv, detalierea urmării imediate cu accent pe faptul că, de cele mai multe ori, este suficientă apariția unei situații periculoase, pentru a ne afla în situația unei infracțiuni formale.

În toate cazurile, raportul de cauzalitate, pentru infracțiunile prezentate, rezultă ex-re, deoarece aceste fapte pe care le-am analizat sunt infracțiuni de pericol și nu este necesară argumentarea condiționată între cauză și efect pentru probarea materială a faptei comise.

Forma de vinovăție prevăzută și sancționată prin norma juridică penală, este intenția directă.

Totodată, se constată că, infracțiunile privind deplasarea, recrutarea persoanelor, participarea la instruire sau instruirea ori pregătirea unei persoane în vederea comiterii unor acte teroriste, sunt în formă continuată, epuizarea are loc imediat după ce fapta este comisă pentru ultima dată, iar pentru toate cele șase infracțiuni analizate momentul în care acestea se consumă este dat de realizarea componentei laturii obiective și anume, urmarea imediată.

În subcapitolul cinci prezentăm modul în care se face sesizarea organelor abilitate în cazul actelor de terorism, măsurilor comune dispuse pentru efectuarea cercetării la fața locului, unele dintre metodele speciale de investigare (supravegherea, interceptarea comunicațiilor și mesajelor de orice fel, operațiuni folosind agenți sub acoperire, verificarea operațiunilor și conturilor bancare), dar și a perchezițiilor, ridicărilor de înscrisuri sau/și obiecte, ori expertizelor în cazul comiterii unor acte teroriste de „luptătorii străini”.

În acest subcapitol, o atenție deosebită am acordat reglementării procesuale penale a audierii persoanelor, identificându-se similarități între legea penală din România și alte state, membre ale Uniunii Europene sau state terțe. Astfel, în cazul audierii martorului ori a persoanei vătămate, se asigură atât protecția persoanei vătămate, cât și asigurarea dreptului la apărare pentru suspect ori inculpat, după caz, toate acestea conducând la desfășurarea unui proces penal echitabil.

În cel de-al șaselea subcapitol facem o scurtă analiză a unor reglementări procesuale, privind competența instanțelor judecătorești, în cazul infracțiunilor de terorism comise de „luptătorilor străini”, din Republica Moldova și Marea Britanie¹⁵.

Din partea rezervată concluziilor rezultă că, investigația efectuată în situația infracțiunilor de terorism săvârșite de către „luptătorii străini” conduce la consolidarea colaborării privind protecția securității naționale prin eliminarea

¹⁵ Analiza este defalcată la nivelul Angliei, Scoției, Irlandei de Nord și Țării Galilor.

disparității normelor juridice din domeniul penal și procesual penal care stau la baza prevenirii, combaterii și investigării fenomenului „luptătorilor străini”.

CAPITOLUL 4.

PREVENIREA ȘI COMBATEREA ACTELOR DE TERORISM COMISE DE CĂTRE LUPTĂTORII STRĂINI

Elementele de conținut al celui de-al patrulea capitol, care cuprinde 6 subcapitole, 15 secțiuni și 19 subsecțiuni, sunt orientate spre prezentarea unor instrumente și sisteme de baze de date, precum și a instituțiilor care folosesc aceste instrumente și baze de date, care contribuie la prevenirea, combaterea și investigarea actelor de terorism comise de „luptătorii străini”.

Analiza de risc este descrisă, în primul subcapitol, ca o legătură esențială, fiind liantul între două componente primordiale și anume, migrație și informația operativă. Ca instrument, analiza de risc poate fi folosită la decelarea vulnerabilităților care sunt exploatare de „luptătorii străini”.

Sunt descrise și interpretate expresii precum *risc terorist*, *analiza de risc*, *informația operativă*, *migrație legală* și *migrație ilegală*, dar și unele activități privind procesul de gestionare a riscurilor, toate acestea fiind susținute prin prezentarea unor date statistice sau punctarea unor *obiective/ținte*¹⁶ urmărite de grupările teroriste care se finalizează prin producerea atentatelor teroriste.

În cel de-al doilea subcapitol este prezentată problematica instituțiilor care au atribuții în prevenirea, combaterea și investigarea actelor de terorism comise de luptătorii străini, punându-se accent, printr-o scurtă prezentare, pe:

1. Agenția europeană pentru gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă, în spațiul de libertate, securitate și justiție (EU - LISA) care gestionează trei importante sisteme IT:

1.1 Baza de date privind alertele la frontieră (SIS);

¹⁶ Obiective politice, Obiective ecologice, Obiective economice, Obiective de pregătire educațională și sportive, Obiective turistice, comerciale sau recreere

1.2 Baza de date privind vizele (VIS);

1.3 Baza de date privind solicitanții de azil (EURODAC),

prin care sunt colectate, prelucrate și arhivate, după caz, unele date și informații despre persoanele care trec frontiera externă a Uniunii Europene.

2. Centrul sud-est european de aplicare a legii (Convenția SELEC).

3. Structuri specifice privind cooperarea între autoritățile polițienești (Puncte, Birouri și Centre de Contact), concept apărut, prin aplicarea în legislația națională a prevederilor acquis-ului Schengen.

Cel de-al treilea subcapitol este destinat prezentării sistemelor privind alertele la frontieră – SIS, informațiilor privind vizele – VIS, Pachetului privind frontierele inteligente – SMART BORDERS (Entry/Exit Sistem – EES, Automated Border Control System – sistemul ABC), Brain Fingerprinting – amprentarea creierului și baze de date (EURODAC și PNR) folosite pentru identificarea și audierea persoanelor suspecte de comiterea unor infracțiuni de terorism.

Pe baza algoritmilor folosiți în distribuția liniară, o funcție de prognoză din statistică, prin prelucrarea datelor înregistrate în sistemul EURODAC, am obținut estimarea relativă a valorii indicatorului solicitanți de azil pentru anii 2020 și 2021, ceea ce va ajuta la gestionarea managementului privind riscul generat de migrație. În acest sens până în anul 2021, în funcție de criteriile de relaxare sau intensificare a migrației, numărul persoanelor care vor solicita o formă de protecție internațională va fi cuprins între 12 % și 13 % pe an.

Subcapitolul al patrulea prezintă câteva din sistemele criminalistice și bazele de date aferente folosite în România pentru identificarea persoanelor.¹⁷

Concluzia este, fără îndoială, modul matur și democratic în care s-au pus în aplicare și sunt folosite, sub patronajul instituției EU – LISA, instrumentele și

¹⁷ Sistemul IMAGETRACK– sistem de recunoaștere facială, sistemul AFIS 2000, sistemul de identificare a persoanelor cu identitate necunoscută – aplicația CDN, și sistemul de analiză și identificare genetică – sistemul ADN.

bazele de date pentru identificarea persoanelor, care sunt de un real folos autorităților în prevenirea, combaterea și investigarea actelor incluse în fenomenul „luptătorilor străini”.

CAPITOLUL 5

STUDII APLICATE ÎN CAZUL ACTELOR DE TERORISM COMISE DE LUPTĂTORII STRĂINI

Ultimul capitol, cuprinde 4 subcapitole, 7 secțiuni și 3 subsecțiuni.

Subcapitolul întâi începe prin prezentarea asemănarilor și deosebirilor dintre teroristul de tip „lup singuratic” și teroristul de tip „luptător străin” cu accent pe caracteristicile tactice, logistice și financiare de care dispune teroristul de tip „luptător străin” care poate acționa ca un veritabil „lup singuratic”, dar cu rezultate mult mai devastatoare din punct de vedere al distrugerilor bunurilor materiale și a victimelor umane.

În continuare, sunt prezentate 15 dintre atentatele teroriste, comise în perioada mai 2014 – martie 2018, care vor forma, din punct de vedere al laturii empirice a cercetării, fundamentul extragerii indicatorilor în baza cărora va fi generat profilul comportamental al „luptătorului străin”, iar prin descifrarea modalităților teoretice care trebuie aplicate, având ca bază elementele consacrate din dreptul penal și procesual penal, am reușit, în contextul actual, identificarea elementelor principale ale profilului comportamental al „luptătorului străin”, după cum urmează: tânăr cu vârsta cuprinsă între 18 și 30 de ani, având cetățenia unui stat din Europa, dar cu origini din statele cu populație musulmană din Africa, Orient sau zone din Europa ori fosta Uniune Sovietică, cu o educație medie sau înaltă, având cunoștințe militare, cunoscut cu antecedente penale minore fără a fi în atenția autorităților pentru fapte de terorism, implicat în traficul de droguri sau consumator de droguri și care, pe fondul unor

nemulțumiri personale, a fost radicalizat și recrutat ca „luptător străin” în rândul unor organizații sau grupări teroriste.

În cel de-al doilea subcapitol ne concentrăm explicațiile pe descrierea convergenței fenomenului „luptătorilor străini” și terorismul cibernetic, domeniu care, odată cu dezvoltarea aplicațiilor IT și a internetului, a cunoscut o evoluție rapidă în ultimele decenii căpătând o importanță din ce în ce mai accentuată în ceea ce privește nodul în care autoritățile naționale intervin pentru asigurarea calității indicatorilor de securitate.

Subcapitolul al treilea este dedicat unei scurte analize SWOT prin care sunt identificate riscurile generate de fenomenul „luptătorilor străini” pe plan intern și extern în domenii precum legislație, infrastructură/logistică/IT, financiar și politic/managerial, după caz, riscuri care, dacă nu se intervine pentru minimalizarea lor, pot afecta grav decizia și structura la cel mai înalt nivel managerial.

Din concluziile formulate la acest capitol, aplicând postulatul terorismului, se desprinde în mod clar, caracterul complex al „luptătorului străin” care nu face diferență între persoanele care reprezintă autoritatea statului sau persoanele civile, dar și necesitatea dezvoltării unor programe IT care să combată fenomenul terorist în ansamblul său.

CONTRIBUȚIILE ȘTIINȚIFICE ȘI ELEMENTELE INOVATOARE ALE TEZEI

Latura teoretică, a studiului științific întreprins a urmărit atingerea componentelor obiectivului principal, explicarea și dezvoltarea unor noțiuni fundamentale privind fenomenul „luptătorilor străini” cel puțin în domenii prin care se prezintă istoria terorismului, apariția, manifestarea și dezvoltarea paradigmelor care sunt aferente fenomenului terorist, forme și manifestări ale fenomenului „luptătorului străin” versus, concepte pentru prevenirea, combaterea și investigarea actelor circumscrise fenomenului.

Latura empirică folosită, completată de latura teoretică în care așa cum este normal livrescul ocupă locul principal, scoate în evidență, rezultatele obținute de specialiști, fie ei profesori, savanți sau experți, și diseminate cu diverse ocazii, interpretate pe baza percepției personale în contextul colectării și prelucrării unor date și informații în cadrul cercetării efectuate. În acest sens, subiectivismul alegerii datelor și informațiilor prelucrate nu poate fi negat.

Astfel, am stabilit condițiile de bază pentru identificarea și anticiparea *comportamentului* „luptătorului străin” care vor reprezenta premisele viitoare pentru elaborarea unor politici adecvate în domeniul prevenirii, combaterii și investigării comportamentului persoanelor fizice predispuse la radicalizare care comit acte de terorism.

De asemenea, contribuția personală și-a pus amprenta la cercetarea efectuată, atât prin pragmatismul folosit la identificarea problemelor care pot apare în gestionarea activităților de management în cazul unor situații de criză determinate de fenomenul „luptătorilor străini”, cât și prin realizarea analizei SWOT al cărei rezultat ne oferă o imagine a manifestărilor de respingere a culturii, educației, a modului în care se desfășoară activitatea într-o societate umană, în general, din partea persoanelor radicalizate și predispuse la comiterea unor fapte antisociale.

În ceea ce privește activitatea practică în care am fost implicată și care are efect direct în cercetarea efectuată care stă la baza tezei de doctorat, poaterieși și din următoarele:

1. Participarea și finalizarea, în luna mai 2016, în calitate de coordonator, din partea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, al proiectului din fonduri europene prin care s-a înființat Unitatea Națională de Informații privind Pasagerii (UNIP), proiect în urma căruia s-au implementat prevederile europene în vederea colectării, stocării, procesării și transmiterea datelor cu referire la pasagerii companiilor aeriene către autoritățile competente pentru prevenirea,

detectarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor de terorism și amenințărilor la adresa securității naționale.

2. Participarea în perioada mai – septembrie 2016 în calitate de coordonator din partea instituției Poliției de Frontieră Române la un alt proiect finanțat din fonduri europene, care urmărea dezvoltarea interconectării UNIP, proiect în care Ungaria era beneficiarul proiectului, Europol avea calitatea de partener asociat, iar România, alături de alte state membre ale Uniunii Europene (Bulgaria, Lituania, Portugalia și Spania) avea calitatea de cobeneficiar.

3. Activități de reprezentare a României sau a instituției Poliției de Frontieră Române cu ocazia participării la seminarii și grupuri de lucru în locații din Spania (aeroportul Barajas din Madrid), Portugalia (aeroportul Portela din Lisabona), Belgia (aeroportul Zaventem din Bruxelles), Olanda (aeroportul Schipol din Amsterdam), Bulgaria (aeroportul Letishte din Sofia), unde a fost testat și funcționează sistemul ABC sau la Agenția FRONTEX.

Nu putem încheia fără a scoate în evidență că, prezentul studiu reprezintă contribuția personală care se alătură altor cercetări realizate pentru evidențierea reglementărilor din dreptul penal și dreptul procesual penal în domeniul securității naționale, reglementări care, datorită dinamicii fenomenului „luptătorilor străini”, pot duce la modificări legislative.

CONCLUZII FINALE

Partea finală a tezei de doctorat este rezervată, conform așteptărilor, concluziilor și rezultatelor urmărite și obținute pe timpul efectuării cercetării fenomenului „luptătorilor străini”.

Un element al comportamentului labil și deviant, prezent la „luptătorii străini”, asupra căruia trebuie să ne focusăm atenția, este clamoarea obsesivă prin care aceste persoane doresc să-și exteriorizeze, într-o primă fază, eul izvorât din dogmele religioase și care sunt considerate centrul universului.

Astfel, constatăm că, agresivitatea acțiunilor comise de „luptătorii străini” este generată de o lipsă totală a integrității logice în acceptarea culturilor, obiceiurilor sau dogmelor religioase care nu sunt conforme cu propria exegeză a versetelor din Coran.

Chiar dacă teza, prin studierea comportamentului terorist și tratarea în special a prevenirii și combaterii actelor de terorism comise de „luptătorii străini”, se înscrie în mare parte în zona criminologiei, considerăm că, am reușit prin evidențierea activităților specifice privind efectuarea perchezițiilor, efectuarea constatărilor tehnico-științifice, audierea persoanelor etc. sau a modului în care unele instituții din Uniunea Europeană și România folosesc sisteme și baze de date pentru identificarea persoanelor, inclusiv cu ajutorul analizei S.W.O.T., atingerea elementelor specifice domeniului criminalistic.

Ținând cont de drepturile și libertățile fundamentale ale omului, dar fără a converge către impunitate, autorităților legiuitoare, le incumbă, prin aplicarea prevederilor normelor europene și internaționale, elaborarea și adoptarea legilor privind prevenirea, combaterea și investigarea actelor comise de „luptătorii străini”.

Propunerea de completare a legii în materie este benefică pentru clarificarea noțiunii de „luptător străin” dar și în ceea ce privește pedeapsa cu închisoarea pentru persoanele care se înscriu în tipologia respectivă.

Totodată ne exprimăm convingerea că legile care vor fi adoptate în viitor, nu vor conține nicio digresiune juridică față de actele care se circumscriu fenomenului „luptătorilor străini”, chiar în cazuri de conexitate.

Prin urmare studiul efectuat, prin previziunile făcute și percepția proprie despre geneza și evoluția fenomenului „luptătorilor străini”, reprezintă unul dintre punctele de pornire în abordarea și combaterea acțiunilor „luptătorilor străini” și crează fundamentul pentru materializarea immanentă a moralei umane.

BIBLIOGRAFIA SELECTIVĂ A TEZEI DE DOCTORAT

Acte normative adoptate la nivel mondial sau a unor regiuni din lume (exclusiv Europa)

1. Rezoluția nr. 2178 din 24 septembrie 2014 (S/RES/2178-2014) adoptată de Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite - Textul rezoluției a fost publicat și în Monitorul Oficial nr. 301 din 4 mai 2015.

2. Convenția internațională pentru combaterea finanțării terorismului, adoptată la New York la 9 decembrie 1999.

3. Organization of African Unity Convention on the Prevention and Combating of Terrorism (Adopted at Algiers on 14 July 1999).

4. Arab Convention for the Suppression of Terrorism (semnată la Cairo 1998).

5. Convenția internațională pentru combaterea atentatelor teroriste cu explozivi, adoptată la New York la 15 decembrie 1997.

Acte normative adoptate la nivelul Uniunii Europene

1. Programul de la Stockholm – o Europă deschisă și sigură în serviciul cetățenilor și pentru protecția acestora Jurnalul oficial C 115/01 din 04 mai 2010, varianta în limba română.

2. Convenția din 16 mai 2005 a Consiliului Europei privind prevenirea terorismului, publicată în Jurnalul Oficial L 159 din 22 iunie 2018.

3. Regulamentul nr. 2226/2017 de instituire a Sistemului de intrare/ieșire (EES), publicat în Jurnalul Oficial L 327, 9 decembrie 2017.

4. Regulamentul (UE) 2016/1624 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 251/1 din 16 septembrie 2016.

5. Regulamentul (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind instituirea sistemului „Eurodac”, publicat în Jurnalul oficial nr. 180 din 29 iunie 2013.

6. Regulamentul (UE) NR. 1077/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 de instituire a Agenției europene pentru gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă în spațiul de libertate, securitate și justiție, publicat în Jurnalul Oficial L 286 din 01 noiembrie 2011.

7. Regulamentul (CE) nr. 767/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 privind Sistemul de informații privind vizele (VIS), publicat în Jurnalul Oficial nr. 218 din 13 august 2008.

8. Regulamentul (EC) nr. 1987/2006 privind instituirea, funcționarea și utilizarea Sistemului de Informații Schengen din a doua generație (SIS II), publicat în Jurnalul Oficial L 381, din 28 decembrie 2006.

9. Directiva (UE) 2017/541 a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2017 privind combaterea terorismului, publicată în Jurnalul Oficial L 88 din 31 martie 2017.

10. Directiva (UE) 2016/681 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor (PNR), publicată în Jurnalul Oficial L 119 din 04 mai 2016.

11. Nota 6785/16 - Bruxelles, 4 martie 2016 (OR. en), prezentată Consiliului de către Coordonatorul UE pentru lupta împotriva terorismului (Situația actuală privind punerea în aplicare a declarației membrilor Consiliului European din 12 februarie 2015, a concluziilor Consiliului JAI din 20 noiembrie 2015 și a concluziilor Consiliului European din 18 decembrie 2015.).

Acte normative adoptate la nivel național în România

1. Codul de procedură penală al României din 1 iulie 2010 (Legea nr. 135/2010), publicat în Monitorul Oficial al României nr. 486 din 15 iulie 2010, (actualizat și consolidat).

2. Codul penal al României din 17 iulie 2009 (Legea nr. 286/2009), publicat în Monitorul Oficial al României nr. 510 din 24 iulie 2009, (actualizat și consolidat).

3. Legea nr. 284/2018 privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor din transportul aerian pentru prevenirea, depistarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor de terorism și a infracțiunilor grave, precum și pentru prevenirea și înlăturarea amenințărilor la adresa securității naționale (Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 1013 din 29 noiembrie 2018).

4. Legea nr. 271/2010 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Sistemului național de informații privind vizele și participarea României la Sistemul de informații privind vizele (Monitorul Oficial al României nr. 36 din 14 ianuarie 2011).

5. Legea nr. 535 din 25 noiembrie 2004 privind prevenirea și combaterea terorismului cu modificările și completările ulterioare. (Monitorul Oficial al României nr. 1161 din 8 decembrie 2004).

6. Legea nr. 51 din 29 iulie 1991 privind securitatea națională a României (republicată), (Monitorul Oficial al României nr. 190 din 18 martie 2014).

7. Ordonanța nr. 13/2015 privind utilizarea unor date din registrele cu numele pasagerilor în cadrul cooperării transfrontaliere pentru prevenirea și combaterea actelor de terorism, a infracțiunilor conexe acestora și a infracțiunilor contra securității naționale, precum și pentru prevenirea și înlăturarea amenințărilor la adresa securității naționale (Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 520 din 13 iulie 2015).

1. Convenția din 9 decembrie 2009 pentru stabilirea Centrului Sud-Est European de Aplicare a Legii (Monitorul Oficial al României nr. 860 din 22 decembrie 2010).

Lucrări de specialitate (tratate, cursuri, monografii).

1. Petruț CIOBANU, Emilian STANCU, Criminalistică. Tactică criminalistică, Editura Universul Juridic, București 2017.

2. Doru Ioan CRISTESCU, Victor Cătălin ENESCU, Practica investigativă penală și judiciară, în cazul infracțiunilor contra securității

naționale și de terorism. Elemente de tactică criminalistică, volumul I, Editura Solness, Timișoara, 2017.

3. Doru Ioan CRISTESCU, Victor Cătălin ENESCU, Practica investigativă penală și judiciară, în cazul infracțiunilor contra securității naționale și de terorism. Elemente de tactică criminalistică, volumul II, Editura Solness, Timișoara, 2017.

4. Vintilă DONGOROZ, Siegfried KAHANE, Ion OANCEA, Iosif FODOR, Nicoleta ILIESCU, Constantin BULAI, Rodica STĂNOIU, Explicații teoretice ale Codului Penal Român, Partea specială, Vol. I, Ediția II, Editura Academiei Române, Editura All Beck, București 2003.

5. Vintilă DONGOROZ, Iosif FODOR, Siegfried KAHANE, Nicoleta ILIESCU, Ion OANCEA, Constantin BULAI, Rodica STĂNOIU, Victor ROȘCA, Explicații teoretice ale Codului Penal Român, Partea specială, Vol. III, Ediția II, Editura Academiei Române, Editura All Beck, București 2003.

6. Thomas S. KUHN, Structura revoluțiilor științifice, traducere din engleză de Radu J. BOGDAN, Editura Humanitas 2008.

7. Anca-Lelia LORINCZ, *Drept procesual penal.Volumul 1*, Editura Universul Juridic, București 2015.

8. Solomon MARCUS, Paradigme universale - Sinteze, Editura Paralela 45, Pitești 2005.

9. Ion MARIN, Țuțu PIȘLEAG, Geopolitica și terorismul, Editura Sitech, Craiova 2009.

10. Raluca-Ioana MOCANU, Fenomenul terorist. Analiza legislației anti-teroriste române. Studiu comparativ, Editura Universul Juridic, București 2013.

11. Adrian Cristian MOISE, Emilian STANCU, Criminalistica. Elemente metodologice de investigare a infracțiunilor. Curs Universitar, Editura Universul Juridic, București 2017.

12. Elena – Ana NECHITA, Metodologia investigării infracțiunilor, editura Pro Universitaria, București 2012.

13. Elena-Ana NECHITA, Criminalistică, ediția II, revizuită, editura PRO Univeristaria, București 2009.

14. Constantin NICOLESCU, Cosmin Sandu BĂDELE, Prevenirea și combaterea terorismului pe plan intern și internațional – Probleme generale privind terorismul internațional, Editura AIUS, Craiova 2012.

15. Carmen-Silvia PARASCHIV, Anca-Lelia LORINCZ, Mircea DAMASCHIN, Instituții de drept procesual penal, partea specială, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Univers Științific, București 2005.

16. Marin RUIU, Metodologia investigării criminalistice a unor genuri de infracțiuni, Editura Universul Juridic, București 2014.

17. Emilian STANCU, Adrian Cristian MOISE, Criminalistica. Elemente de tehnică și tactică a investigării penale, ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București 2014.

Articole, lucrări (studii) de cercetare, conferințe

1. Kertu PIHLAPUU, Analysis Syria 2017, The Recruitment of Foreign Fighters in Syria, Student Guide Intelligence Analysis, 23 mai 2017.

2. Ervin QAFMOLLA, „Balkan Jihadists The Radicalisation and Recruitment of Fighters in Syria and Iraq ‘Offer Kosovar Fighters “Jihadi Rehab” to Combat Extremism””, *Balkan Investigative Reporting Network*, Pristina, March 2016.

3. Francesco RAGAZZI, Josh WALMSLEY, „The return of foreign fighters to EU soil. Part II. Member States' approach (External study)”, Study: in Ex-Post Evaluation Unit. EPRS | European Parliamentary Research Service, 2018.

4. Marija RISTIC, Zoran MAKSIMOVIC, Sasa DRAGOJLO, „Novi Pazar Balkan Jihadists The Radicalisation and Recruitment of Fighters in Syria

and Iraq article Jihadists ‘Target Young, Marginalised Serbian Muslims’”, Balkan Investigative Reporting Network, Beograd,, Smederevo, March 2016.

5. Ioana Raluca RUSU,,Fenomenul luptătorilor străini, Revista de Investigare a Criminalității”, Anul IX / Numărul 1/2016,

6. Ioana Raluca RUSU, „Unitatea Națională cu Informații privind Pasagerii”, *Revista Frontiera*, ianuarie/februarie 2016.

7. Amandine SCHERRER, dr. Francesco RAGAZZI, Cecilia ISAKSSON, Josh WALMSLEY, *The return of foreign fighters to EU soil*, Study: in Ex-Post Evaluation Unit. EPRS | European Parliamentary Research Service, 2018.